

Motion till riksdagen 2022/23:1501

av Joakim Järrebring och Petter Löberg (båda S)

En differentierad ölskatt för bättre konkurrens

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid en skatteöversyn se över möjligheten till en differentierad ölskatt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Antalet småbryggerier fortsätter att växa och i takt med det har utbudet av ölsorter vuxit kraftigt, men antalet bryggerier och ölsorter står inte i proportion till småbryggeriernas marknadsandelar. Svenska hantverksbryggerier står enbart för 5 procent av den svensk-tillverkade ölförsäljningen på Systembolaget. De resterande 95 procenten säljs av de sex största svenska bryggerierna. Av den totala mängden öl som säljs på Systembolaget, inklusive importerad öl, är enbart 3,6 procent från svenska hantverksbryggerier. Av den totala mängden alkohol som säljs på Systembolaget kommer endast 1,0 procent från svenska hantverksbryggerier.

Förklaringen till att de svenska hantverksbryggerierna inte når större marknadsandelar är den mycket hårda och snedvridna konkurrensen på ölmarknaden. Ölmarknader, globalt och nationellt, karaktäriseras av stordrifts- och samordningsfördelar. Stordriftsfördelarna kommer av att tillverkningskostnaden per liter öl faller när ett bryggeri ökar sin produktion av öl. Samordningsfördelarna kommer av att tillverkningskostnaden per liter öl kan förväntas minska om produktsortimentet breddas, t.ex. genom produktion av fler ölmärken eller av andra drycker. Stordrifts- och samordningsfördelarna på ölmarknaden snedvrider konkurrensen till större bryggeriers fördel, då de större bryggerierna får en kostnadsfördel. Kostnadsfördelen utgör ett inträdes- och tillväxthinder samt riskerar att slå mot utbudet på marknaden.

De snedvridna konkurrensvillkoren har medfört att den explosionsartade tillväxten i fråga om antalet hantverksbryggerier och hantverksöl inte kunnat omvandlas till motsvarande större marknadsandelar för hantverksbryggerierna. Nystartade småbryggerier

förblir därför till stor del små och olönsamma. Just nu kämpar många små hantverksbryggerier med lönsamheten, när priserna på råvaror och elpriset ökar.

Regeringen borde överväga att vid en skatteöversyn se över möjligheten till en differentierad ölskatt, tillämpad enligt artikel 4 i EU:s direktiv 92/83/EEC och i enlighet med den modell som tillämpas i Storbritannien. En sådan reform skulle skapa bättre förutsättningar för småbryggerier som ligger utspridda över hela landet och inte sällan på landsbygden och små orter att kunna anställa en eller ett par personer och skulle därmed bidra till att hela landet kan växa.

Joakim Järrebring (S)

Petter Löberg (S)